

अ. दृष्टिक्षेपात महाराष्ट्र

बाब (१)	१९६०-६१ (२)	१९७०-७१ (३)	१९८०-८१ (४)	१९९०-९१ (५)	२०००-०१ (६)	२०१०-११ (७)	२०२१-२२ (८)
१. भौगोलिक रचना - क्षेत्र (हजार चौ. किमी) समुद्र किना-याची लांबी (किमी)	३०६ ७२०	३०८ ७२०	३०८ ७२०	३०८ ७२०	३०८ ७२०	३०८ ७२०	३०८ ७२०
२. प्रशासकीय रचना - महसूली विभाग जिल्हे तालुके वस्ती असलेली गावे वस्ती नसलेली गावे शहरे #	४ २६ २२९ ३५,८५१ ३,०१६ २६६	४ २६ २३५ ३५,७७८ २,८८३ २८९	६ २८ ३०१ ३९,३५४ २,४७९ ३०७	६ ३१ ३०३ ४०,४१२ २,६१३ ३३६	६ ३५ ३५३ ४१,०९५ २,६१६ ३७८	६ ३५ ३५५@@ ४०,९५९ २,७०६ ५३४	६ ३६ ३५५@@ ४०,९५९ २,७०६ ५३४
३. जनगणनेनुसार लोकसंख्या - (हजारात) एकूण पुरुष स्त्रिया ग्रामीण नागरी अनुसूचित जाती अनुसूचित जमाती लोकसंख्येची घनता (प्रती चौ.किमी) साक्षरतेचे प्रमाण (टक्के) स्त्री-पुरुष प्रमाण (स्त्रिया प्रति हजार पुरुष) नागरी लोकसंख्येचे प्रमाण (टक्के)	(१९६१) ३९,५५४ २०,४२९ १९,१२५ २८,३९१ ११,१६३ २,२२७ २,३९७ १२९ ३५.१ ९३६ २८.२	(१९७१) ५०,४१२ २६,११६ २४,२९६ ३४,७०१ १५,७११ ३,०२५ २,९५४ १६४ ४५.८ ९३० ३१.२	(१९८१) ६२,७८४ ३२,४१५ ३०,३६९ ४०,७९१ २१,९९३ ४,४८० ५,७७२ २०४ ५५.८ ९३७ ३५.०	(१९९१) ७८,९३७ ४०,८२६ ३८,१११ ४८,३९५ ३०,५४२ ८,७५८ ७,३१८ २५७ ६४.९ ९३४ ३८.७	(२००१) ९६,८७९ ५०,४०९ ४६,४७८ ५५,७७८ ४१,१०१ ९,८८२ ८,५७७ ३१५ ७६.९ ९२२ ४२.४	(२०११) १,१२,३७४ ५८,२४३ ५४,१३१ ६१,५५६ ५०,८१८ १३,२७६ १०,५१० ३६५ ८२.३ ९२९ ४५.२	(२०११) १,१२,३७४ ५८,२४३ ५४,१३१ ६१,५५६ ५०,८१८ १३,२७६ १०,५१० ३६५ ८२.३ ९२९ ४५.२
४. सांकेतिक राज्य उत्पन्न - राज्य उत्पन्न (₹ कोटी) कृषि व संलग्न कार्ये क्षेत्र (₹ कोटी) उद्योग क्षेत्र (₹ कोटी) सेवा क्षेत्र (₹ कोटी) दरडोई राज्य उत्पन्न (₹)	२,२४९ ५८५ ५५३ १,१११ ५७६	५,७८० १,०७८ १,७३२ २,९६९ १,१६८	१९,३७७ ३,७५६ ६,२२४ ९,३९७ ३,११२	६८,८६१ १२,३२६ २२,५५४ ३३,९८१ ८,८११	२,४३,५८४ ३२,७११ ६४,९४२ १,४५,९३१ २८,५४०	९,५०,७७१ १,२२,९३२ २,६३,५१२ ५,६४,३२६ ८४,८५८	२६,९०,५२५++ ३,५६,६५५+++ ६,३८,३०८+++ १३,५६,९७५+++ २,१५,२३३+ ११८.२
५. पर्जन्य - सरासरीशी तुलना (टक्के)						१०२.३	११८.२
६. कृषि - (क्षेत्र हजार हेक्टर) निव्वळ पेरणी क्षेत्र पिकांखालील स्थूल क्षेत्र स्थूल सिंचित क्षेत्र त्यापैकी लाभ क्षेत्र ^ स्थूल सिंचित क्षेत्राचे पिकांखालील एकूण स्थूल क्षेत्राशी प्रमाण (टक्के)	१७,८७८ १८,८२३ १,२२० २२६\$ ६.५	१७,६६८ १८,७३७ १,५७० ४२२ ८.४	१८,२९९ १९,६४२ २,४१५ ७१८ १२.३	१८,५६५ २१,८५९ ३,३१९ १,०७६\$\$ १५.२	१७,८४४ २१,६१९ ३,८५२ १,७६४## १७.८	१७,४०६ २३,१७५ @ २,९५५## उ ना	१६,५९० २४,१४९ @ ४,३३८### उ ना
७. प्रमुख पिकांखालील क्षेत्र - (हजार हेक्टर) तांदूळ गहू ज्वारी बाजरी सर्व तृणधान्ये सर्व कडधान्ये सर्व अन्नधान्ये	१,३०० ९०७ ६,२८४ १,६३५ १०,६०६ २,३४९ १२,९५५	१,३५२ ८१२ ५,७०३ २,०३९ १०,३२० २,५६६ १२,८८६	१,४५९ १,०६३ ६,४६९ १,५३४ १०,९७६ २,७१५ १३,६९१	१,५९७ ८६७ ६,३०० १,९४० ११,१३६ ३,२५७ १४,३९३	१,५१२ ७५४ ५,०९४ १,८०० ९,८२४ ३,५५७ १३,३८२	१,५१६ १,३०७ ४,०६० १,०३५ ८,९८५ ४,०३८ १३,०२३	१,५७५ १,१३२ २,२८५ ६६७ ७,०५२ ४,८२१ ११,८७३

उ ना उपलब्ध नाही @@ मुंबई शहर व मुंबई उपनगर जिल्ह्यांमधील तीन तालुके वगळून # गणना शहरांसह + पहिले सुधारित अंदाज (पायाभूत वर्ष २०११-१२)

† बाजार किंमतीनुसार सांकेतिक निव्वळ राज्य उत्पन्न †† मूळ किंमतीनुसार सांकेतिक निव्वळ राज्य मूल्यवृद्धी ! अंदाजित ^ जलसंपदा विभागाकडून निर्मित लाभक्षेत्र

@ जलसंपदा विभाग, महाराष्ट्र शासन यांच्या दि. २६ ऑगस्ट २०१६ रोजीच्या शासन निर्णया अन्वये माहिती संकलनाच्या पद्धतीबाबत सूचना निर्गमित करण्यात आल्या आहेत.

\$ १९६१-६२ \$\$ १९९१-९२ ## प्रकल्प कालव्यावरील उपसा व धरणातून नदी नाल्यांमध्ये सोडलेल्या पाण्यामुळे प्रत्यक्ष सिंचित क्षेत्र समाविष्ट

टोप : राज्य उत्पन्नाचे १९६०-६१ ते २०१०-११ चे अंदाज घटक खर्चावर आधारित आहेत.

++ आधार : जलसंपदा विभागाच्या अधिपत्याखालील मुख्य लेखा परिक्षक, जल व सिंचन, औरंगाबाद

अ. दृष्टिक्षेपात महाराष्ट्र

बाब (१)	१९६०-६१ (२)	१९७०-७१ (३)	१९८०-८१ (४)	१९९०-९१ (५)	२०००-०१ (६)	२०१०-११ (७)	२०२१-२२ (८)
ऊस क्षेत्र	१५५	२०४	३१९	५३६	६८७	१,०४१	उ ना
ऊस तोडणी क्षेत्र	१५५	१६७	२५८	४४२	५९५	९६५	१,४८९
कापूस	२,५००	२,७५०	२,५५०	२,७२१	३,०७७	३,९४२	४,४१०
भूईमूग	१,०८३	९०४	६९५	८६४	४९०	३९५	३२०
८. प्रमुख पिकांचे उत्पादन - (हजार टन)							
तांदूळ	१,३६९	१,६६२	२,३१५	२,३४४	१,९३०	२,६९१	३,४३५
गहू	४०१	४४०	८८६	९०९	९४८	२,३०१	२,१४४
ज्वारी	४,२२४	१,५५७	४,४०९	५,९२९	३,९८८	३,४५२	२,१५०
बाजरी	४८९	८२४	६९७	१,११५	१,०८७	१,१२३	६१९
सर्व तृणधान्ये	६,७५५	४,७३७	८,६४७	१०,७४०	८,४९७	१२,३१७	१२,०६२
सर्व कडधान्ये	९८९	६७७	८२५	१,४४१	१,६३७	३,०९६	४,८८७
सर्व अन्नधान्ये	७,७४४	५,४१४	९,४७२	१२,१८१	१०,१३४	१५,४१३	१६,९४९
ऊस	१०,४०४	१४,४३३	२३,७०६	३८,१५४	४९,५६९	८५,६९१	१,३९,१५९
कापूस (रुई)#	१,६७३	४८४	१,२२४	१,८७५	१,८०३	७,४७३	७,७९१
भूईमूग	८००	५८६	४५१	९७९	४७०	४७०	४०१
९. कृषि उत्पादनाचा निर्देशांक@-	--	--	--	१३६.५	१२७.४	२२३.८	३१०.७
१०. कृषि गणना -		(१९७०-७१)	(१९८०-८१)	(१९९०-९१)	(२०००-०१)	(२०१०-११)	(२०१५-१६)
वहिती खातेदारांची संख्या (हजार)	--	४,९५१	६,८६३	९,४७०	१२,१३८	१३,६९९	१५,२८५
वहिती क्षेत्र (हजार हेक्टर)	--	२१,१७९	२१,३६२	२०,९२५	२०,१०३	१९,७६७	२०,५०६
वहितीचे सरासरी क्षेत्र (हेक्टर)	--	४.२८	३.११	२.२१	१.६६	१.४४	१.३४
११. पशुधन गणना -	(१९६६)	(१९७८)	(१९८७)	(१९९७)	(२००७)	(२०१२)	(२०१९)
एकूण पशुधन (हजार)	२५,४४९	२९,६४२	३४,२५५	३९,६३८	३५,९५५	३२,४८९	३३,०८०
एकूण कुक्कुटादी पक्षी* (हजार)	९,९०२	१८,७५१	२४,८३०	३५,३९२	६४,७५६@@	७७,७९५@@	७४,२९८@@
						(२००३)	(२००३)
ट्रॅक्टर	१,४२७	३,२७४	१२,९१७	३४,५२९	७९,८९३	१,०५,६११	१,०५,६११
१२. वन क्षेत्र (चौ. किमी)							(२०२२)
	६३,५४४	६२,३११	६४,२२२	६३,७९८	६१,९३५	६१,९३९	६१,९०७*
१३. औद्योगिक गुंतवणूक -							(२०२२) ^{\$\$}
मंजूर प्रकल्प (संख्या)	--	--	--	--	--	१६,६८६	२१,४४२
प्रस्तावित गुंतवणूक (₹ कोटी)	--	--	--	--	--	८,१०,८६४	१७,४८,६४८
१४. वीज - (दशलक्ष कि.वॅ.तास)							
एकूण निर्मिती	३,२६८	७,९२५	१७,८६४	३६,४३०	६१,२०९	८३,०१७	१,३१,६८२
एकूण वापर	२,७२०	७,६५०	१४,०३४	२९,९७१	४७,२८९	८७,३९६	१,३८,७७९
औद्योगिक वापर	१,८५३	५,३१२	८,१३०	१४,७०६	१८,३६३	३४,४१६	५३,३७३
कृषि वापर	१५	३५६	१,७२३	६,६०४	९,९४०	१६,२५७	३६,२४२
घरगुती वापर	२६०	७३२	१,७७९	५,०६५	११,१७२	१९,५४६	३०,६९९

* अस्थायी

कापसाचे उत्पादन १७० किलोची एक गासडी याप्रमाणे हजार गासड्यांमध्ये

@ पाया - त्रैवार्षिक सरासरी १९७९-८२ = १००

\$\$ ऑगस्ट, १९९१ ते नोव्हेंबर

@@ एकूण कुक्कुटादी पक्ष्यांमध्ये कुक्कुटपालन केंद्रामधील पक्षी समाविष्ट

+ एकूण कुक्कुटादी पक्ष्यांमध्ये टर्की, क्वेल व इतर कुक्कुटादी पक्षी समाविष्ट

उ ना उपलब्ध नाही

अ. दृष्टिक्षेपात महाराष्ट्र

बाब (१)	१९६०-६१ (२)	१९७०-७१ (३)	१९८०-८१ (४)	१९९०-९१ (५)	२०००-०१ (६)	२०१०-११ (७)	२०२१-२२ (८)
१५. बँका-(अनुसूचित वाणिज्यिक)		(जून, १९७१)	(जून, १९८१)	(जून, १९९१)	(जून, २००१)	(जून, २०१०)	(३१ मार्च, २०२२)
बँक कार्यालये	उ ना	१,४७१	३,६२७	५,५९१	६,२९४	८,०३७	१३,२२०
ग्रामीण लोकसंख्येसाठी बँक कार्यालये	उ ना	४५०	१,३५५	२,७४९	२,२९४	२,१७०	३,१९९
१६. शिक्षण[†] -				(मार्च, १९९१)	(मार्च, २००१)		
प्राथमिक शाळा	३४,५९४	४४,५३५	५१,०४५	५७,७४४	६५,९६०	७५,६९५	१,०५,८४८
विद्यार्थी (हजार)	४,१७८	६,५३९	८,३९२	१०,४२४	११,८५७	१०,६२६	१५,४२१
माध्यमिक शाळा (उच्च माध्यमिकसह)	२,४६८	५,३१३	६,११९	१०,५१९	१५,३८९	२१,३५७	२८,६१२
विद्यार्थी (हजारात)	८५८	१,९८५	३,३०९	६,२६०	९,२६७	१०,७११	६,६४०
१७. आरोग्य -		(१९७१)	(१९८१)	(१९९१)	(२००१)	(२०११)	(२०२१)
रुग्णालये [#]	उ ना	२९९	५३०	७६८	९८१	१,३६८	५८६
दवाखाने [#]	उ ना	१,३७२	१,७७६	१,८९६	१,६२९	३,०१२	१,०२४
दर लाख लोकसंख्येमागे खाटा [#]	उ ना	८८	११४	१४४	१०५	१०३	५९.०५ (२०२०)
जन्मदर [@]	३४.७	३२.२	२८.५	२६.२	२०.७	१६.७	१५.०
मृत्यूदर [@]	१३.८	१२.३	९.६	८.२	७.५	६.३	५.५
अर्भक मृत्यूदर [@]	८६	१०५	७९	६०	४५	२५	१६
१८. वाहतूक -							
रेल्वे मार्गाची लांबी (किमी)	५,०५६	५,२२६	५,२३३	५,४३४	५,४५९	५,९८४	६,२४२
एकूण रस्त्यांची लांबी (किमी) [†]	३९,२४१	६५,३६४	१,४१,१३१	१,७२,९६५	२,१६,९६८	२,४१,७१२	३,२३,८७३*
त्यापैकी पृष्ठांकित	२४,८५२	३५,८५३	६६,६१६	१,३२,०४८	१,७८,९९९	२,२१,१८२	२,६३,०४९*
मोटार वाहने (हजार)	१००	३१२	८०५	२,६४१	६,६०७	१६,९९०	३४,३७०*
१९. सहकार -							
प्राथमिक कृषि पतसंस्था	२१,४००	२०,४२०	१८,५७७	१९,५६५	२०,५५१	२१,४५१	२१,०९७*
सभासद (लाख)	२२	३८	५४	७९	१०१	१५०	१५५*
सहकारी संस्थांची संख्या	३१,५६५	४२,५९७	६०,७४७	१,०४,६२०	१,५८,०१६	२,२४,३०६	२,२२,७३८*
सभासद (लाख)	४२	८६	१४८	२६९	४३०	५३०	५९०*
सहकारी संस्थांचे खेळते भांडवल (₹ कोटी)	२९१	१,४८९	५,२१०	२४,२८४	१,३४,४४०	२,४८,४३४	४,६९,०१०*
२०. स्थानिक स्वराज्य संस्था -							(२०२१-२२) [§]
जिल्हा परिषदा	२५	२५	२५	२९	३३	३३	३४
ग्रामपंचायती	२१,६३६	२२,३००	२४,२८१	२५,८२७	२७,७३५	२७,९१३	२७,८३२
पंचायत समित्या	२९५	२९६	२९६	२९८	३२१	३५१	३५१
नगर परिषदा	२१९	२२१	२२०	२२८	२२८	२२२	२४४
महानगरपालिका	३	४	५	११	१५	२३	२७
नगर पंचायत	--	--	--	--	३	४	१३९
कटक मंडळे	७	७	७	७	७	७	७

* अस्थायी @ नमुना नोंदणी पाहणी प्रमाणे उ ना उपलब्ध नाही † सार्वजनिक बांधकाम विभाग व जिल्हा परिषदांच्या देखभालीखालील रस्ते

§ राज्य निवडणूक आयोगाच्या अहवालानुसार (दि. ३१.१२.२०२१ रोजीची) # माहितीमध्ये फक्त शासकीय आरोग्य संस्थांचा समावेश आहे.

+ वर्ष २०११-१२ पासून सदर माहितीचा आधार बदलला असल्यामुळे सदर माहिती प्राथमिक शाळा (इयत्ता १ ते ८) व माध्यमिक शाळा (उच्च माध्यमिकसह) (इयत्ता ९ ते १२) या स्वरूपात प्राप्त झाली असून पूर्वीची माहिती प्राथमिक शाळा (१ ते ७) व माध्यमिक शाळा (उच्च माध्यमिकसह) (इयत्ता ८ ते १२) या स्वरूपात आहे. तसेच सदर माहितीचा आधार महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद आहे.